

Sukcesem ubiegłego wieku było zgromadzenie dowodów skuteczności niektórych spośród farmaceutyków w leczeniu chorób na podłożu autoimmunizacji i ustalenie zaleceń do ich stosowania. Okazało się, że progresja tych chorób może być powstrzymana nawet przez kilka lat. Rozwój nauk podstawowych i stopniowe poznawanie patogenezy chorób rozwijających się na podłożu autoimmunizacji skłania do poszukiwania leków blokujących progresję immunologiczno-zapalnego procesu niszczenia tkanek. Biologia molekularna udostępniła nieznane dawniej możliwości konstruowania leków nowej generacji, określonych nazwą leków biologicznych. W przeciwieństwie do leków farmakologicznych blokujących lub aktywujących szlaki metabolizmu komórek, leki te wiążą się z receptorami bądź z cząsteczkami pobudzającymi receptory komórkowe. W konsekwencji otwiera się obecnie nowa możliwość sterowania aktywnością komórek i korygowania ich funkcji. Około 10 lat temu wprowadzono do terapii chorych na reumatoidalne zapalenie stawów pierwsze antycytokinowe leki blokujące aktywację komórek przez czynnik martwicy guzów (TNF). Po kilku latach stosowania tych leków okazało się, że są skuteczne u 60–70% chorych, a przerwanie leczenia u większości leczonych prowadzi do nawrotu choroby. Trwają więc nadal poszukiwania nowych leków biologicznych, wykazujących lepszą skuteczność, wyższy odsetek długotrwałych remisji oraz możliwość zastosowania w innych układowych zapalnych chorobach tkanki łącznej. Do Polski preparaty te docierają z kilkuletnim w stosunku do krajów Europy Zachodniej opóźnieniem. Nie jest to, w moim przekonaniu, powód do narzekania, ponieważ przed zakupieniem nowego, drogiego leku warto wiedzieć więcej o jego skuteczności.

Zespół polskich ekspertów w dziedzinie reumatologii, korzystając z publikacji zagranicznych, opracował zatem zalecenia do stosowania nowego leku biologicznego o nazwie rituksymab, przed wprowadzeniem go do urzędowego spisu leków. Zalecenia te pod nazwą „konsensusu” publikujemy na łamach naszego czasopisma.

Zmieniają się poglądy na przyczynę złamań kości w przebiegu osteoporozy, wobec tego zachęcamy do lektury artykułów na temat przebudowy kości. Naszym zdaniem interesujące są również prace o tematyce klinicznej wskazujące na trudności diagnostyczne, a zatem i niepowodzenia terapeutyczne w chorobach reumatycznych o nietypowym przebiegu.

Opublikowane w bieżącym zeszycie sprawozdania z wydarzeń naukowych są wyrazem troski naszych reumatologów o promocję reumatologii w uzyskaniu właściwej pozycji wśród innych dziedzin wchodzących w zakres chorób wewnętrznych. Zamieszczone zdjęcia gości zagranicznych, których udało się zainteresować polską reumatologią, dokumentują skuteczność tego działania.

redaktor naczelny
prof. dr hab. med. Jacek Pazdur